

La pronúncia de la essa
sorda i de la essa sonora
del català oriental:
posicions de contrast dins
el mot

Jenni Beneito Fernández

Directora: Blanca Palmada Félez
Grau en Llengua i literatura catalanes
Facultat de Lletres
Universitat de Girona
Juny 2015

*A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona, de classe
baixa i nació oprimida.*

I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel.

Maria Mercè Marçal

Sempre he trobat molt interessant la fonètica d'una llengua i la seva pronúncia i he tingut un interès especial per les diferents maneres de parlar. Per això he volgut aprofitar aquesta oportunitat per fer un treball centrat en la pronúncia del català: per aportar-hi una mica i per aprendre més. Les distàncies entre la pronúncia i la grafia són immenses, i demanen una atenció més gran de la que hi solem dedicar.

Vull agrair el suport i l'interès a les persones que m'han ajudat a fer el treball i també a les que m'han donat suport en tot moment.

En primer lloc, a la Blanca Palmada, no només pels seus consells a l'hora de fer el treball, les revisions i la bibliografia que m'ha facilitat, sinó també perquè gràcies a les seves classes vaig acabar de decidir-me a fer el Treball de Final de Grau dedicat a la fonètica catalana.

A l'Alba González Vilahur pel seu suport diari i perquè ha fet tot el possible perquè no em desanimés en cap moment durant els anys que fa que ens coneixem, que en són molts.

I per últim, gràcies a en Quim Rovira i Xaubet per aquests anys d'amistat mentre cursàvem la carrera i per fer-me costat en els moments més difícils.

1. Presentació del treball

Aquest treball tracta sobre les sibilants alveolars del català, que són la *essa* sorda i la *essa* sonora. Aquestes consonants són diferents en la manera com es pronuncien i en alguns casos poden marcar diferències de significat. No hi ha cap dubte sobre quina de les dues sibilants ha d'aparèixer en un molt determinat. La pronúncia normativa està perfectament fixada, però en la realització que en fan els parlants s'observen oscil·lacions i patrons discordants amb la normativa. Aquestes discrepàncies apareixen que forma insistent en posició interior de mot i tenen manifestacions i causes diverses. Tot i que és un fenomen ben conegut, i que ha estat reportat per diversos autors, no hi ha un estudi sistemàtic de les causes que provoquen i expliquen les alternances que es donen.

L'objectiu d'aquest treball és identificar les explicacions possibles de les variacions que es donen en la pronúncia de la *essa* sorda i de la *essa* sonora en posició interna de mot. Es tracta d'un estudi prospectiu, que vol apuntar només quines poden ser les causes de les alternances. L'anàlisi que presentaré parteix del convenciment que les oscil·lacions que es donen reflecteixen un conjunt de patrons sistemàtics que interactuen de forma complexa.

2. La pronúncia de les consonants sibilants alveolars: les versions sorda i sonora

Les consonants sibilants alveolars, d'acord amb la descripció que en fa Recasens (1991), es produeixen amb una constricció apical o laminal a la zona postalveolar, i amb el predors elevat envers la zona prepalatal en el cas de les variants més palatalitzades. El caràcter sibilant ve del fet que aquestes consonants són emeses fent passar l'aire per un canal estret i còncav a la zona alveolo-prepalatal. A través d'aquest canal es produeix la sortida d'aire turbulent a l'exterior. En consonància amb aquesta configuració articulatòria, des d'un punt de vista acústic l'espectre de soroll d'una fricativa alveolar té concentracions d'energia a freqüències relativament altes. Si bé el punt d'articulació i el mode sibilant són comuns a les dues sibilants del català, les diferències s'estableixen en relació al tret de sonoritat. La sibilant alveolar sonora contrasta amb la versió sorda d'aquest mateix so. A nivell articulatori la diferència s'estableix a la faringe. La consonant sonora presenta vibració de les cordes vocals i aquest fenomen és absent en l'articulació de la variant sorda.

El contrast entre les variants sorda i sonora de les sibilants alveolars permet de distingir significats en català i és per tant un element essencial de la fonologia de la llengua. Així, el mot *rosa* contrasta amb el mot *rossa*, tant a nivell de significat com a nivell fonètic, i l'únic element de contrast és la presència versus absència de sonoritat. Tot i tractar-se d'un element clau per distingir significats, la sonoritat de les sibilants alveolars presenta nombroses variacions. Els parlants dubten sobre el caràcter sord o sonor de la sibilant en alguns mots. Hi ha una variació important en la distribució i la intensitat dels dubtes o alternances. En alguns mots, la solució majoritària no s'adiu amb la solució correcta o normativa. En d'altres, les variacions estan més distribuïdes i no es

pot parlar d'un patró general. Aquesta mateixa diversitat es dóna quan es tracta de les raons o explicacions de fons que motiven les alternances.

3. La pronúncia normativa

Les variacions que observem en les pronúncies reals dels mots es poden posar en relació amb la solució normativa, que és única i no admet alternances. L'Institut d'Estudis Catalans ha establert de manera clara per a cada mot si s'escau una essa sorda o sonora. Així, en el document *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, es caracteritzen com a no recomanables les variacions en la sonoritat de les sibilants. D'acord amb la prescripció de l'Institut, no s'admeten ensordiments, com ara *possar* per *posar*, ni sonoritzacions del tipus *impresió* per *impressió*.

No són recomanables:

[...]

4) *La pronunciació sorda de la sibilant sonora: sero per zero, possar per posar, transsigir per transigir.*

5) *La pronunciació sonora de la sibilant sorda: impresió per impressió, comisari per comissari, duquesa per duquessa.*

IEC (1999:18)

L'Institut també esmenta en el mateix document, *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, pronúncies que no són admeses pel que fa l'ensordiment en la x en el prefix *ex-*, com en el mot *èxit*, i tampoc accepta la sonorització en els mots que tenen aquesta grafia en posició intervocàlica, com en el mot *lèxic*.

No són recomanables:

[...]

2) La pronunciació sorda de la x del grup ex- seguit de vocal en mots com examen, exacte, èxit, exèrcit, exhaustiu (en comptes de la pronunciació adequada gz), o inversament, la pronunciació sonora del grup de sons representat per la mateixa lletra en mots com axioma, taxi, lèxic, màxim, pròxim (en comptes de la pronunciació adequada ks).

[...]

IEC (1999:18)

Si l'IEC marca quines de les pronúncies són acceptades i quines no és justament perquè en l'àmbit de les pronúncies reals es donen solucions alternants. En aquest treball em proposo justament observar aquestes solucions diverses.

4. Les possibles causes de les alternances

No hi ha, sembla, una explicació única que justifiqui la multitud d'alternances que s'observen. És per això que en aquest treball analitzaré la multitud de factors que poden condicionar una pronúncia sorda o sonora de la consonant sibilant. No tots els factors que esmentarem tenen la mateixa naturalesa. Alguns són de caràcter fonètic, d'altres són morfològics, com ara l'analogia, i hi ha també condicionants de caràcter sociolingüístic, com ara la interferència o la ultracorrecció. Aquestes raons de fons solen condicionar de manera clara la presència d'una de les dues variants (sorda o sonora) de sibilant alveolar. No sempre actuen de manera que s'apreciïn els resultats, però quan ho fan ho fan sempre en el mateix sentit.

4. 1. Factors que contribueixen a la confusió

4.1.1. Multiplicitat de grafies

Per evitar confusió primer ajuda tenir clara la distinció entre so i grafia. La representació gràfica (l'escriptura) és una manera imperfecta de representar els sons, és a dir, sovint no hi ha una correspondència unívoca entre so i grafia. Un mateix so es pot escriure de diferents maneres, com és el cas de les sibilants. És per aquest motiu que dividirem les sibilants en dos grups partint del so i no pas de la grafia: essa sorda i essa sonora.

L'ortografia dels sons sibilants és prou complexa en l'ortografia de la llengua catalana, en la qual, un mateix so sibilant és representat per grafies diferents. La essa sorda es representa amb *ss* entre vocals, amb *s* a principi de paraula, final de paraula o darrere d'una consonant, per exemple a *pallasso*, *sostre*, *cabàs* i *insolent*, respectivament. També es pot representar amb *c* o *ç* en paraules com *felicitat* o *llaç*. La essa sonora es representa amb una *s* entre

vocals com *anàlisi* o amb *z* en posició inicial de mot, com *zona*, o postconsonàntica, com a *calze*.

Resumidament, tenim per una banda la essa sorda, que fonèticament es representa [s]. Gràficament la podem escriure *s* (*pensa*), *ss* (*assemblea*), *sc* (*escèptic*), *c* (*peces*) i *ç* (*plaça*). Per altra banda, la essa sonora la representem fonèticament [z] i gràficament tenim dues maneres d'escriure-la. La primera, *s* (*casa*, *masia*) i la segona *z* (*zona*, *zoològic*).

El fet que hi hagi tantes maneres d'escriure les sibilants sorda i sonora pot haver afavorit la confusió de les pronúncies. Més encara quan les distintes grafies parteixen de conèixer quina és la pronúncia correcta de cada mot, cosa que no sempre sap el parlant.

Trobem dos errors molt habituals en la pronúncia. En primer lloc trobem els mots que s'escriuen amb *ss* i, per tant, cal pronunciar-los amb el so d'essa sorda i no pas amb el so de la sibilant sonora:

alcaldessa, agressió, missió, deessa, hostessa, dimissió

I en segon lloc, trobem els mots que no s'han de pronunciar amb essa sorda sinó que cal pronunciar-los amb essa sonora:

anestèsia, fase, medusa, episodi, dosi, anàlisi

S'ha establert que s'ha de partir de la pronúncia dels mots per determinar-ne la seva ortografia. Però això no sempre es pot aplicar. Per posar un exemple, entre vocals, escriurem la grafia *s* representant la essa sonora [z] a *nosa*, ja que pronunciem ['nozə] i escriurem la grafia *ss* per representar la essa sorda [s] a *passar*, ja que pronunciem [pə'sa]. La pronúncia, però, no és del tot fiable. Hi ha molts mots d'origen erudit que constaten nombrosos casos de pronunciació defectuosa de la essa intervocàlica. És per aquest motiu que la pronúncia no sempre ens pot servir de guia en el cas de les esses sordes i les esses sonores. En el cas del català, només el coneixement del mot llatí o grec que ens ha de dir quina seria l'escriptura correcta dels mots erudits. És en aquest

sentit que s'ha afirmat que és l'ortografia el que ens serveix de guia per a una pronúncia correcta, i no pas al revés (Fabra, 1919:151).

4.1.2. Introducció de cultismes a través del castellà

El català té dues maneres de pronunciar les esses, sorda i sonora, mentre que el castellà només en té una. L'única essa del castellà, la sorda, transcriu la s i la ss llatines de la mateixa manera. Mentre que en català, a diferència del que passa en castellà, és possible transcriure els sons d'essa sorda i essa sonora del llatí en grafies diferents.

Aquest és el fet que ens fa notar Pompeu Fabra a les *Converses Filològiques*, quan a la *conversa 17* (1919:151), afirma que la paraula *possible*, que en la llengua llatina s'escrivia amb doble essa, segueix mantenint aquesta grafia. I la paraula *fusible*, que en llatí s'escrivia amb una essa, també manté la grafia. El castellà només té una sola possibilitat de transcriure les sibilants, que és amb una sola essa, i per tant tots dos mots s'escriuen amb una essa: tant *possible* com *fusible* (cast. *posible* i *fusible*).

Conversa 17

Posseïnt el català, entre vocals, el so de s sorda, representat ss, com per exemple en grossa, i el so de s sonora, representat per s, com per exemple en nosa, això li permet, en els manlleus al llatí, de transcriure la ss i la s llatines respectivament per ss i s: les formes catalanes de possibilis i fusibilis són possible i fusible, el primer pronunciat amb s sorda com grossa i el segon amb s sonora com nosa.

El castellà, que no posseeix sinó una s (sorda), transcriu igualment la ss i la s llatines: els dos mots damunt dits són, en castellà, posible i fusible.

Fabra (1919:151)

En llatí hi havia dues grafies per diferenciar la essa sorda de la essa sonora i que aquest tret característic va desaparèixer en la llengua castellana, que utilitza una sola grafia i un sol so. Com que bona part dels cultismes van entrar al català per la via del castellà, aquest fet va alterar en molts casos la forma

catalana del mot culte manllevat del llatí, tal com argumenta Fabra en la mateixa conversa.

Quan gent que fem la nostra cultura en castellà, transportem al català un llatíisme castellà que presenta una s situada entre dues vocals (a la qual el català pot fer correspondre una ss o una s), és natural que no sempre ensopeguem a donar-li la s que li pertany de portar segons la seva etimologia nota 1 1 ; i d'aquí prové el nombre considerable de mots d'origen erudit que pronunciem, i àdhuc escrivim sovint, amb ss en lloc de s i viceversa.

Adhessió, cohessió, explossió, explossiu, exclussió, corrossiu, centèssim, mil·lèssim, centèssimal, infinitèssimal, apoteossis, crissis, assil, bassílica, nassal, entussiasme, Eussebi, Cèssar, Àssia (les grafies correctes són: adhesió, cohesió, explosió, explosiu, exclusió, corrosiu, centèsim, mil·lèsim, centesimal, infinitesimal, apoteosi, crisi, asil, basílica, nasal, entusiasme, Eusebi, Cèsar, Àsia); admisió, admisible, presió, impresió, agresió, agresiu, discussió, disolut, premisa, abscisa (les grafies correctes són: admissió, admissible, pressió, impressió, agressió, agressiu, discussió, dissolut, premissa, abscissa).

En els mots d'origen erudit, per a la recta escriptura de s i ss entre vocals, no havem, doncs, d'atenir-nos a la pronunciació, sovint defectuosa, sinó a l'etimologia, i a l'ortografia etimològica subordinar llavors la pronunciació.

Fabra (1919:151)

Pel que fa la pronúncia de formes cultes podem trobar, erròniament, la realització de esses sordes, en mots on la essa sonora apareix entre vocals com: *explosió, entusiasme, centèsimes*; també en mots amb l'inici prevocàlic *ex-*, com per exemple *èxit, examen, exemple*; i amb els acabaments postvocàlics *-si* i *-sitat*, com *oasi, tesi, anàlisi* i *obesitat, perillositat, seriositat*

respectivament. Aquests són alguns exemples dels errors més comuns que apareixen en les pronúncies dels mots cultes. (Recasens, 1991:277)

S'han descrit ensordiments en mots com *explosió*, *anàlisi* i també en casos com ara *anestèsia*, *fase* o *meduses*. Però també es donen sonoritzacions perquè, tal com exposaré més endavant, el caràcter sonor s'interpreta com un tret característic del català. Per aquest motiu, quan hi ha dubte del so de la essa, es tendeix a pronunciar-la sonora.

4.1.3. Analogia morfològica

L'analogia es pot produir en els mots que mantenen una relació de semblança o paral·lelisme en el nivell de la forma o del sentit.

Es pot argumentar que ensordim la sibilant en paraules com *obesitat*, *perillositat* i *seriositat* a causa de l'existència de mots acabats amb *-cit*, com per exemple, *felicitat*, *publicitat* i *velocitat*. S'estableix per tant una relació d'analogia entre les paraules acabades en *-sit* i les paraules acabades en *-cit*. Segons Recasens (1991:277), també hi pot haver influït el fet que el mot primitiu sigui obès, perillós i seriós, respectivament, acabats en una essa sorda.

Podem veure un altre exemple d'analogia entre les paraules *duquessa* i *marquesa*. Aquests dos mots acaben d'una manera similar i pertanyen a un mateix camp semàntic, però s'han de pronunciar diferent, ja que *duquessa* té dues esses en la grafia, i per tant s'ha de pronunciar essa sorda, i en canvi, *marquesa* té una sola essa i per tant, s'ha de pronunciar sonora.

La confusió s'accentua en aquests dos mots perquè hi ha una relació de semblança en el significat (*marquesa* i *duquessa*). *Marquesa* s'escriu amb una essa i es pronuncia amb essa sonora. En canvi, *duquessa*, és un mot que s'escriu amb dues esses i s'hauria de pronunciar amb essa sorda, però, si ens fixem en la relació semàntica entre els dos mots tendirem a pensar que han d'ésser pronunciat de la mateixa manera.

Altres mots que van en el mateix sentit són els substantius femenins acabats en *-essa* i *-esa* que podem trobar en mots com *alcaldessa*, *deessa*, *abadessa*,

metgessa (professions) que porten doble essa, i mots com *raresa*, *tristeses*, *altesa* que, en canvi, s'escriuen amb una sola essa. Aquests últims exemples tenen sufixos diferents: tenim el sufix /'es/ a *alcaldessa*, *deessa*, *abadessa* o *metgessa*, i el sufix /'ez/ a *raresa*, *tristeses*, o *altesa* (Mascaró, 1991:27).

També podem trobar mots amb una relació de semblança en la forma que afavoreix l'analogia. Per exemple, *pressió* i *explosió*. La majoria dels catalanoparlants tendim a pronunciar el mot *pressió* amb essa sonora, tot i que realment, si ens fixem en la grafia en comptes de en la fonètica, veiem que la paraula s'escriu amb doble essa i que per tant, la seva pronúncia ha de ser sorda. En canvi, per moltes influències, no només per tendència a sonoritzar per allunyar del castellà, sinó també per analogia amb paraules que acaben d'igual manera com *explosió*, que es pronuncien amb essa sonora, tendim a sonoritzar les esses en mots que acaben en *-ssió*.

Podem concloure que l'analogia pot explicar una part de les pronúncies no normatives que es donen en català.

Fins aquí hem vist elements que poden afavorir alternances no previstes entre les versions sorda i sonora de les sibilants. Tot seguit em referiré a factors que propicien el canvi en un sentit concret: de sonora a sorda, en primer lloc, i de sorda a sonora en segon lloc.

4.2. Factors que afavoreixen la realització sorda

Les consonants sibilants alveolars tendeixen a ensordir-se per l'acció de dos elements desencadenants principals. D'una banda, un factor purament fonètic de caràcter aerodinàmic i, de l'altra un factor que té a veure amb la interferència lingüística i que es relaciona amb la influència del castellà.

4.2.1. L'ensordiment de base fonètica

La sonoritat té el correlat articuladori en la vibració de les cordes vocals, i per aconseguir aquesta vibració cal que hi hagi un flux d'aire a la faringe amb prou força com per obrir les cordes. Al seu torn, l'existència d'aquest flux d'aire

depèn crucialment d'una diferència de pressió prou gran entre les cavitats subglòtica i supraglòtica. Si aquesta diferència de pressió no es doni o és insuficient, cessarà la vibració i el so s'ensordirà. En les sibilants els requeriments articuladoris són extrems, perquè aquests sons també exigeixen una diferència de pressió notable entre la cavitat supraglòtica i la pressió atmosfèrica. Aquest requeriment fa que les exigències sobre el nivell de pressió a la cavitat bucal siguin molt precises i per tant difícils de mantenir. Això explica la preeminència de les solucions sordes sobre les sonores en les sibilants de les llengües del món, i pot explicar també com és que les consonants sibilants sonores tendeixen a ensordir-se.

4.2.2. Castellanismes

El fet que el castellà tingui només la sibilant sonora i la importància del contacte lingüístic amb el castellà expliquen una part important dels ensordiments. Més encara perquè hi ha un conjunt notable de catalanoparlants que tenen com a primera llengua el castellà i el seu sistema fonològic no té la sibilant sonora. Quan aprenen català mantenen el sistema d'origen per la dificultat que comporta adquirir nous mecanismes articuladoris i especialment per la dificultat intrínseques de les sibilants sonores que he comentat en parlar de la fonètica. Amb tot, costa diferenciar els ensordiments de base fonètica dels ensordiments deguts a la influència del castellà pel fet que el castellà és com és precisament perquè ha patit de forma insistent la pressió del fenomen de base fonètica que he descrit. Així, quan el castellà empeny el català en la mateixa direcció que ho fa la fonètica, el procés s'accelera i es confon.

Fins aquí he discutit els fets que condueixen a l'ensordiment. Exploro tot seguit els factors que poden propiciar una realització sonora de la sibilant i acabar d'explicar la fluctuació en les pronúncies que es donen.

4.3. Factors que afavoreixen la realització sonora

De la mateixa manera que hi ha factors que afavoreixen l'ensordiment, també hi ha tendències de fons que promouen la sonorització de les sibilants. A banda de les que he presentat al començament i que estan relacionades amb l'analogia, hi ha dos altres fenòmens que també actuen en el sentit de

sonoritzar sibilants que haurien de ser sordes. El més rellevant és el que podem caracteritzar com a ultracorrecció, i és el que explicaré en primer lloc. Hi ha però també un altre factor amb una influència menor, de tipus fonètic, que pot justificar algunes sonoritzacions. Els descriu tot seguit.

4.3.1. Ultracorrecció

La sonorització de les sibilants es pot deure a una estratègia de millora per part del parlant d'una pronúncia que creu que és errònia. El fet mateix que la fonètica, però sobretot el castellà, empenyin a l'ensordiment, explica que una part dels parlants siguin conscients d'aquest problema i el resolguin a favor d'una presència excessiva de solucions sonores. Que en siguin conscients només s'ha d'entendre en el sentit que han identificat d'alguna manera el problema, que el seu sistema gramatical el coneix. De cap manera s'ha d'entendre com una actuació conscient i feta expressament. Pronúncies com *di[z]eny* per *disseny* o *lè[gz]ic* per *lèxic* es poden explicar per la voluntat del parlant d'esquivar una pronúncia ensordida que podria deure's a un castellanisme. Per tant, es tracta d'una ultracorrecció que té una base sociolingüística clara.

4.3.2. La sonorització de base fonètica

En el cas de les sibilants intervocàliques, intervé un altre element de caràcter fonètic que augmenta la confusió. Es tracta de la tendència a la sonorització de les sibilants intervocàliques. En aquest cas, raons de caràcter articulatori i aerodinàmic afavoririen el manteniment d'una configuració tancada de la glotis que aprofiti el corrent d'aire emergent que és utilitzat per a la pronunciació de les vocals.

Per tant, des d'un punt de vista fonètic, tot i que com hem vist hi ha elements que afavoreixen l'ensordiment, també n'hi ha que podrien promoure la sonorització en context intervocàlic.

Per contrastar els efectes previstos per aquest conjunt de factors en la realitat de les pronúncies emeses pels parlants, he dut a terme un treball de recollida

de dades que m'ha permès contrastar les hipòtesis que he anat formulant.
Exposo tot seguit els trets principals d'aquest treball experimental.

5. Estudi de casos

L'estudi que he dut a terme ha consistit a recollir i analitzar una mostra de la diversitat de pronúncies que es donen a partir d'exemples de pronúncies reals que puguin servir de base per a aquesta observació. En aquest treball, però, el conjunt de dades analitzades és limitat i es tracta, per tant, d'una recerca de caràcter prospectiu encaminada a valorar les possibilitats reals de sistematitzar els comportaments que es donen i les causes d'aquests comportaments.

5.1. Metodologia

L'enquesta i el corpus

La recollida de dades l'he dut a terme a partir d'enquestes. Per a la preparació de les enquestes vaig elaborar una taula amb les paraules que podien tenir interès i una frase marc per cadascun dels mots escollits. Per confeir la llista de paraules vaig partir dels mots que apareixen en la conversa 17 (XVII) de les *Converses Filològiques* de Fabra (1919:151) i en la *Fonètica descriptiva del català* de Daniel Recasens (1991).

En la selecció dels mots vaig tenir en compte sobretot que fossin paraules d'ús relativament habitual. Vaig rebutjar mots del tipus *asil* o *abscissa* per la manca de coneixement del significat dels mots per part de la majoria dels parlants.

Un altre element que vaig tenir en compte va ser la possibilitat d'obtenir la pronúncia del mot a través d'una enquesta en la qual el mot no havia d'aparèixer. Vaig rebutjar mots del tipus *glossari*, *advocadessa* o *dissipar*, a causa de la dificultat a l'hora d'elaborar una frase marc en què els parlants anomenessin la paraula desitjada i no una altra. A partir de la llista de mots escollits, vaig preparar frases marc, seguint sempre un mateix esquema. L'estructura bàsica consistia en una frase simple en què la paraula apareixia al final.

Per contrastar les hipòtesis sobre la pronúncia dels mots cultes, he triat mots com ara *adhesiva*, *explosió*, *crisi*, *Àsia* o *fusible*, que s'escriuen amb una sola essa i que, per tant, els hem de pronunciar amb essa sonora. També he escollit mots que s'escriuen amb doble essa, com ara *inadmissible*, *pressió*, *agressius*, *discussions* o *dissol*, que acostumem a pronunciar amb essa sonora en comptes del que seria correcte, que és pronunciar-los amb essa sorda.

Per altra banda, he tingut en compte que una part dels parlants del català oriental pronuncien essa sonora en comptes d'essa sorda en moltes de les paraules femenines acabades en *-essa*, com *duquessa*, *deessa*, *alcaldessa* o *metgessa*. Així doncs, he escollit un recull de paraules amb aquesta terminació per comprovar amb quina freqüència es comet aquest error. A més, he inclòs paraules com *marquesa*, *tristesa*, *raresa* o *altesa*, que acaben en *-esa*, per saber si els parlants fan la pronúncia correcta o fan l'analogia entre les dues pronúncies. També he escollit mots com *pressió*, *missió* o *sessió* per comprovar l'analogia amb paraules com *explosió*, *lesió* o *infusions*.

Finalment, he considerat interessant incloure paraules com *anestèsia*, *episodi*, *meduses* o *sobredosi*, que contenen la essa sonora, i en castellà en canvi, *anestésia*, *episodio*, *medusas* i *sobredosis*, contenen l'única essa que posseeix el castellà que és la essa sorda, per contrastar el grau d'influència en aquest punt.

Els informants

Pel que fa a l'elecció de parlants, en vaig escollir catorze d'entre vint i vint-i-cinc anys per realitzar les enquestes. Vaig trobar interessant limitar-los a aquesta franja d'edat per veure si una mateixa generació feia errors semblants, o bé si hi havia moltes diferències entre ells. D'entre aquests catorze parlants, hi ha set nois i set noies. L'elecció del nombre de parlants no va ser aleatòria. Vaig intentar que hi hagués el mateix nombre de nois i noies perquè la conclusió final més representativa.

Tots catorze són nascuts a les comarques de Girona i tenen com a L1 (llengua materna) el català. Però, sis dels parlants tenen influència des de petits del

castellà per part dels avis d'un dels pares o de tots dos. Aquesta influència pot afectar la pronúncia dels parlants.

Procediment

En l'aplicació de l'enquesta he seguit dos passos. En primer lloc vaig elaborar un *PowerPoint* en el qual apareixien les frases marc que havia preparat anteriorment, però amb un buit que els parlants havien d'omplir amb un mot. Per garantir un ritme adequat, jo llegia les frases i els parlants només havien de dir la paraula que anava a continuació, però en aquesta primera enquesta no veien la paraula escrita. En el segon pas de l'enquesta, els passava un altre *PowerPoint* amb les mateixes frases marc completes, amb la paraula escrita. Els feia llegir la frase, però aquesta vegada ja podien veure la paraula, per tant, rebien més informació que en la primera part de l'enquesta. Dividint l'enquesta d'aquesta manera volia veure si hi havia millores en la pronúncia a l'hora de llegir les paraules que contenien les sibilants alveolars, si continuaven fent els mateixos errors, o si se'n produïen de nous.

En la mesura del possible, vaig realitzar les gravacions en llocs sense soroll ambiental, i on no hi hagués cap altra persona al voltant per evitar distraccions en la persona enquestada.

Les paraules escollides i les frases marc són les següents:

duquessa	Van venir el duc i la _____.
alcaldessa	Aviat elegiran alcalde o _____.
seriositat	No era moment de fer broma, ens ho va dir amb molta _____.
masia	Són cases de pagès tant el mas com la _____.
rareza	El tret característic d'una persona rara és la _____.
anestèsia	Per operar-te t'adormen amb _____.
entusiasme	Li apassiona cantar, per això mostra tant _____.
pressió	Té molt estrès perquè treballa sota _____.
dissol	El sucre, a l'aigua, es _____.
deessa	Afrodita és una _____.
adhesiva	El cel·lo és una cinta _____.
abadessa	Als monestirs mana l'abat o l' _____.
crisi	Hi ha més atur per culpa de la _____.
meduses	Han posat la bandera vermella perquè a la platja hi ha moltes _____.
velocitat	Aquest cotxe té molts cavalls, pot arribar molt ràpid a una gran _____.
impressió	Una persona elegant causa molt bona _____.
inadmissible	Quan una situació no es pot admetre és una situació _____.
fòssils	Les restes de cargols transformats en pedra les anomenem _____.
metgessa	Anem a la consulta del metge o de la _____.
oasi	L'únic lloc on hi ha aigua i vegetació al desert és a l' _____.
hostessa	Les sortides d'emergència de l'avió ens les va indicar l' _____.
sobredosi	Els addictes a l'heroïna sovint moren per _____.
Àsia	Egipte és a Àfrica i la Xina és a _____

publicitat	Per poder vendre el producte fan anuncis de _____.
casos	El plural de cas és _____.
disseny	Estudia interiorisme perquè li agrada molt el _____ d'interiors.
fusibles	Si hi ha un curt circuit es fonen els _____.
lèxic	El conjunt de mots d'una llengua és el vocabulari o _____.
dimissió	Si vol dimitir que presenti la _____.
sintaxi	Les funcions sintàctiques les estudia la _____.
fases	La lluna va canviant. Té quatre _____.
altesa	Si ens dirigim al rei el tractem de majestat i al príncep d' _____.
explosió	El Big Bang va ser una gran _____.
agressiu	Quan s'enfada té un comportament molt violent i es mostra _____.
discussions	Amb la mare, quan es tracta d'ajudar a casa, sempre hi ha _____.
episodis	Les temporades d'una sèrie es divideixen en capítols o _____.
caselles	En aquest imprès, s'han d'omplir totes les _____.
tristesa	L'estat d'una persona trista és la _____.
anàlisis	Va anar a l'hospital a recollir el resultat de les _____.
paisatges	Li agrada molt la natura, per això fa dibuixos de _____.
dossier	El professor ens ha imprès i enquadernat el _____.
expressió	El dret a dir el que penses és la llibertat d' _____.
missió	Va dir que convertir els infidels era la seva _____.
infusions	La planta del te i de la camamilla serveixen per fer _____.
lesió	No podrà tornar a jugar a futbol per culpa de la _____ al genoll.
Brussel·les	La capital de Bèlgica és _____.
sessió	Si volem anar a mirar la pel·lícula al cinema hem d'anar a la primera _____.
hipòtesis	Abans de fer les conclusions hem de fer les _____.

Mèxic	Els tacos, el tequila i els mariachis són típics de _____.
obesitat	És massa gras i no es pot moure per culpa de l' _____.
caducitat	Abans de menjar-te el iogurt mira la data de _____.
divisions	A primària vam aprendre multiplicacions i _____.
marquesa	Van venir el marquès i la _____.
èxit	El primer <i>CD</i> del cantant va ser un gran _____.

Per analitzar el resultat de les enquestes vaig agrupar les paraules per sintetitzar les explicacions i les conclusions. Per això vaig dividir les paraules en cinc grups. El primer grup el formen les paraules amb les terminacions –essa i –esa, com *duquessa* i *raresa*. El segon grup el formen les paraules acabades amb –*sitat* i –*citad*, com *obesitat* i *caducitat*. En el tercer grup hi ha les paraules acabades en –*ssió* i –*sió*, com *pressió* i *explosió*. El quart grup inclou les paraules que contenen la *x*, formant part del prefix *ex-* o en posició intervocàlica com a *èxit* i *lèxic*, respectivament. Finalment, vaig agrupar un conjunt de paraules que contenen essa sorda o essa sonora com a propietat lèxica, del tipus *meduses*, *crisi*, *fusible*, *dissol* i *Brussel·les*.

6. Anàlisi dels mots pronunciats sense lectura

Com he dit abans, he agrupat els mots que tenen més semblances entre ells, i per això afavoreixen la confusió, en les taules que apareixen en els apartats següents.

Per visualitzar amb més rapidesa les pronúncies de les paraules i els errors comesos dels parlants en les enquestes ho he fet de la següent manera:

A les caselles de l'esquerra hi trobareu el mot i a sota el nombre d'errors que han comès els parlants en conjunt. Les pronúncies dels parlants de l'1 al 7 apareixen en la primera filera i les dels parlants del 8 al 14 apareixen en la segona filera, sota les pronúncies dels primers parlants esmentats. Quan hi ha un error he ombrejat la casella en gris per distingir-los més fàcilment. Les paraules apareixen en el mateix ordre que seguien les frases marc a l'hora de fer les enquestes. La casella en vermell correspon a la pronúncia d'una paraula que no conté la sibilant, però que, el parlant va pronunciar en el lloc de la que s'esperava.

6.1. Paraules acabades en -essa/-esa

En la primera taula trobem les paraules acabades amb –essa i –esa. Estan agrupades d'aquesta manera perquè la llista de paraules poden estar condicionades per un factor que contribueix a la confusió i que el comparteixen totes. Si parlem de les paraules acabades en –essa trobarem *duquessa*, *alcaldessa*, *deessa*, *abadessa*, *metgessa* i *hostessa*. Segons Mascaró (1985) aquestes paraules tenen el sufix /'ɛs/ per això cal pronunciar-les amb essa sorda. Els mots *raresa*, *tristes* i *altesa* són paraules que tenen el sufix /'ɛz/, per tant, s'han de pronunciar amb essa sonora. I per últim, el mot *marquesa* té com arrel *marquès* i –a és el sufix.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
duquessa	[du'kɛzə]	[du'kɛsə]	[du'kɛsə]	[du'kɛzə]	[du'kɛsə]	[du'kɛzə]	[du'kɛzə]
8	[du'kɛzə]	[du'kɛsə]	[du'kɛsə]	[du'kɛsə]	[du'kɛzə]	[du'kɛzə]	[du'kɛzə]
alcaldessa	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛsə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛsə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]
11	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛsə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]
raresa	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]
0	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]	[rə'rɛzə]
deessa	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛsə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛsə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛzə]
9	[dɐ'ɛsə]	[dɐ'ɛsə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛsə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛzə]	[dɐ'ɛzə]
abadessa	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛsə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛzə]
10	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ð'ɛsə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛsə]	[əβə'ð'ɛsə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ð'ɛzə]
metgessa	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛsə]	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛsə]	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛzə]
10	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛsə]	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛsə]	[mɛdʒɛ'zə]	[mɛdʒ'ɛzə]	[mɛdʒ'ɛzə]

hostessa	[us'tɛzə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛzə]
2	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]
altesa	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]
0	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]
tristesa	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]
0	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]
marquesa	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]
0	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]	[mər'kɛzə]

Les paraules acabades en *-essa* (*duquessa, alcaldessa, deessa, abadessa* i *metgessa*) són pronunciades erròniament per més de la meitat dels parlants que han realitzat l'enquesta, a excepció del mot *hostessa* que només dos parlants han pronunciat incorrectament. L'error en la pronúncia de les primeres paraules esmentades és causat per l'analogia de les paraules que apareixen en aquesta mateixa taula acabades en *-esa* que són *raresa, altesa, tristesa* i *marquesa*. Es fa sonorització per un factor de caràcter fonètic o morfològic (per analogia).

Pel que fa al mot *hostessa*, que la majoria dels enquestats pronuncien amb *essa* sorda, l'explicació pot venir del fet que aquesta paraula no forma part del lèxic tradicional i s'ha après en contextos acadèmics o formals. Es tractaria d'una paraula que s'ha introduït recentment i es pronuncia tal com s'ha après.

6.2. Paraules acabades en *-sitat/-citat*

Els mots següents comparteixen terminacions semblants. Per una banda tenim les paraules acabades en *-sitat* com *seriositat* i *obesitat*, i que es pronuncien amb *essa* sonora i, per altra banda, tenim les paraules acabades en *-citat* com *velocitat, publicitat* i *caducitat* que es pronuncien amb *essa* sorda.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
seriositat	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
0	[səriə'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
velocitat	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]
1	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]
publicitat	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
0	[pupblisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
obesitat	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
0	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
caducitat	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]
0	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]	[kəδusi'tat]

En aquests exemples veiem com només el parlant 1 comet un error a l'hora de pronunciar el mot *velocitat*. En comptes de pronunciar essa sorda pronuncia essa sonora. No és un error gens comú en els parlants del català orientat. Per tant, podem dir a grans trets que dels exemples d'aquesta taula hi ha, per una banda, mots que contenen essa sonora i la segueixen pronunciant sonora, i per altra banda, pronuncien correctament els mots que contenen essa sorda. Sembla que no és habitual que s'apliqui l'analogia entre aquests dos tipus de mots.

6.3. Paraules acabes en -ssió/-sió

La característica comuna dels mots següents és que la terminació dels seus substantius és *-ssió* o *-sió*.

Els mots que contenen essa sorda són *pressió*, *impressió*, *inadmissible* (*inadmissió*), *dimissió*, *agressiu* (*agressió*), *discussions* (*discussió*), *expressió*, *missió* i *sessió*. I els mots que contenen essa sonora són *explusió*, *adhesiva* (*adhesió*), *lesió* i *divisions* (*divisió*). Veiem que alguns mots que no acaben en les terminacions esmentades és perquè a l'hora de fer la frase marc s'ha buscat la millor manera perquè els parlants pronunciessin la paraula, i per això hi ha variacions con el cas de *inadmissible* i *inadmissió*.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
pressió	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]
12	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]
adhesiva	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədəziβə]	[ədðə'ziβə]
0	[ədə'ziβə]	[ədə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədə'ziβə]
impressió	[imprə'zio]	[imprə'zio]	[imprə'zio]	[imprə'zio]	[imprə'zio]	[imprə'zio]	[imprə'zio]
12	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]
inadmissible	[inədmi'ziblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]
9	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'ziblə]
dimissió	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]
4	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]
explosió	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]
0	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]
agressiu	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]
11	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]

discussions	[diskuzi'ons]	[diskusi'ons]	[diskusi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]
11	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]
expressió	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[eksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
12	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəsi'o]	[əksprəsi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
missió	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
0	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
infusions	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
0	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
lesió	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
1	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[lesi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
sessió	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
0	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
divisions	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]
0	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]

No és gaire comú fer un error de d'ensordiment en mots com els anteriors que contenen una essa sonora (*adhesiva, explosió, infusions, lesió, divisions*). És per això que només trobem un error en un dels parlants en el cas del mot *lesió*, concretament en el parlant 11, probablement perquè tendeix a pronunciar correctament totes les paraules que contenen essa sorda i, per tant, fa una ultracorrecció en el mot *lesió*. La resta de mots amb essa sonora segueixen mantenint aquesta pronúncia.

Pel que fa la pronúncia dels mots amb essa sorda són els que presenten més errors. Els mots *pressió, impressió, inadmissible, agressiu, discussions i expressió* són mots comuns que han patit canvis en la pronúncia. Segurament per factors morfològics, com

l'analogia o per factors fonològics. En canvi, mots com *dimissió*, *missió* i *sessió* no solen presentar errors en la pronúncia ja que són mots que s'han introduït en el lèxic català posteriorment.

6.4. Paraules que contenen la x

En la taula següent presentarem mots que contenen la x. La pronúncia de la x entre vocals és sorda [ks] i només es pronuncia essa sonora [gz] en l'inici prevocàlic ex- .

Així doncs, els mots següents, *lèxic*, *sintaxi* i *Mèxic* haurien d'ensordir la consonant i el mot *èxit* sonoritzar-la.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
lèxic	['leksik]	['legzik]	['leksik]	['legzik]	['leksik]	['legzik]	['leksik]
8	['legzik]	['legzik]	['legzik]	['legzik]	['legzik]	['leksik]	['leksik]
sintaxi	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'tagzi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]
2	[sin'taksis]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'tagzi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]
Mèxic	[m'eksik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]
12	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'egzik]	[m'eksik]	[m'egzik]
èxit	['eksit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]
1	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]	['egzit]

On trobem més errors en la pronúncia és en els mots *lèxic* i *Mèxic*. En aquests mots la pronúncia hauria de ser de essa sorda, per tant, [ks], però en canvi la major part dels parlants fan sonorització. Són paraules, potser, més habituals o conegudes i per això tenen influència de factors contaminants com la sonorització per fonètica (coarticulació).

En el cas del mot *sintaxi* no hi ha gairebé errors ja que és un mot culte que, segurament, s'ha après posteriorment (com hem dit anteriorment en el cas del mot *hostessa*).

Mascaró (1985) afirma que en la pronúncia de les formes cultes es sol presentar realització sorda en mots amb l'inici prevocàlic ex–, com *èxit*, en lloc del que seria correcte que és la pronúncia amb essa sonora [gz]. Però a l'enquesta realitzada només trobem un error de pronúncia en el parlant 1, que pronuncia è[ks]ít.

6.5. Paraules dividides entre sordes i sonores

En la taula següent hem agrupat paraules que contenen o bé essa sorda o bé essa sonora.

Per una banda, les paraules d'essa sonora són *masia, anestèsia, entusiasme, crisi, meduses, oasi, sobredosi, Àsia, casos, fusible, fase, episodis, caselles, anàlisis, paisatges* i *hipòtesis*. Aquestes paraules són considerades com a formes cultes, segons Mascaró (1985). Alguna de les paraules, com *oasi* tenen com a sufix /ási/, i Mascaró (1985) diu que possiblement aquest sufix estigui format per dos sufixos, /ás+i/.

Les paraules que tenen doble essa, i per tant, essa sorda són *dissol, fòssils, disseny, dossier* i *Brussel·les*.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
masia	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]
0	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]
anestèsia	[ənəs'təsiə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'teziə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'teziə]
9	[ənəs'təsiə]	[ənəs'teziə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'teziə]	[ənəs'teziə]	[ənəs'təsiə]	[ənəs'təsiə]
entusiasme	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]
8	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]
dissol	[di'zəl]	[di'səl]	[di'səl]	[di'zəl]	[di'səl]	[dizəl]	[ði'zəl]
7	[di'səl]	[di'səl]	[di'zəl]	[di'səl]	[di'səl]	[di'zəl]	[di'zəl]

crisi	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krisi]
1	['krizis]	['krizi]	['krizis]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]
meduses	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]
0	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]
fòssils	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsil]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]
0	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]	['fòsils]
oasi	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[o'azi]	[u'azi]	[u'azis]
0	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[o'azi]	[o'azi]	[u'azis]
sobredosi	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]
1	[sobrə'dɔsi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]
Àsia	['aziə]	['asiə]	['asiə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]
5	['aziə]	['aziə]	['asiə]	['aziə]	['aziə]	['asiə]	['asiə]
casos	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]
0	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]
disseny	[di'zɛɲ]	[di'zɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'zɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'zɛɲ]
5	[ði'zɛɲ]	[ði'sɛɲ]	[ði'sɛɲ]	[ði'sɛɲ]	[ði'sɛɲ]	[ði'sɛɲ]	[ði'sɛɲ]
fusible	[fu'zibləs]	[fu'ziblə]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]
4	[fu'siblə]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]
fases	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]
0	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazɛs]	['fazəs]	['fazəs]	['fazɛs]	['fazɛs]

episodis	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[epi'zəðis]	[əpi'zəðis]
0	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]
caselles	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeiəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]
0	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]	[kə'zeɫəs]
anàlisis	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzi]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]
1	[ə'nalɪsɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ən'alɪzɪs]	[ən'alɪzɪs]	[ən'alɪzɪs]	[ən'alɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]
paisatges	[pəi'sadʒə]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pai'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pə'zadzəs]	[pəi'sadzəs]
3	[pai'zadzəs]	[pai'zadzə]	[pai'sadzəs]	[pai'zadzəs]	[pai'zadzəs]	[pai'zadzəs]	[pai'zadzəs]
dossier	[dusi'e]	[dusi'e]	[dosi'e]	[duzi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]
1	[dosi'e]	[dosi'e]	[dusi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]	[dusi'e]
Brussel·les	[bru'seləs]	[bru'seləs]	[bru'seləs]	[bru'zeləs]	[bru'seləs]	[bru'zeləs]	[bru'zeləs]
6	[bru'seləs]	[bru'zeləs]	[bru'zeləs]	[bru'seləs]	[bru'seləs]	[bru'seləs]	[bru'zeləs]
hipòtesis	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzi]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]
0	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]

Els mots que mostren un canvi en la pronúncia que seria correcta són, per una banda, dos cultismes que tenen una essa sonora i la majoria de parlants produeixen un ensordiment, *anestèsia* i *entusiasme*. Per altra banda, dues paraules amb doble essa, en què la majoria de parlants fa sonorització, són *dissol* i *Brussel·les*.

D'altres casos que no es mostren tan comuns són l'ensordiment de *crisi*, *sobredosi*, *Àsia*, *fusible*, *anàlisis* i *paisatge*. Aquests mots, de forma culta, no mostren tants errors potser per la presència freqüent en els mitjans audiovisuals. El mot *dossier* es pronuncia en general de forma correcta i en canvi el mot *disseny* presenta sonoritzacions.

7. Anàlisi dels mots pronunciats amb lectura

7.1. Paraules acabades en -essa/-esa

Les diferències de les pronúncies que van fer els parlants en les dues parts de l'enquesta són mínimes. En la paraula *duquessa* hi ha tres persones que presenten una millora en la pronúncia un cop han vist la paraula escrita, en comparació amb la primera part de l'enquesta on no podien veure el mot escrit. Només un parlant empitjora en la pronúncia de la segona part de l'enquesta. Pel que fa el mot *alcaldessa*, un parlant millora i un parlant empitjora. En *deessa*, tres parlants milloren i un parlant empitjora. En *metgessa* i en *hostessa* dos parlants empitjoren i un parlant empitjora, respectivament. I finalment, en els mots *raresa*, *abadessa*, *tristesa* i *marquesa* fan la mateixa pronúnciació.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
duquessa	[du'kezə]	[du'kezə]	[du'kesə]	[du'kezə]	[du'kesə]	[du'kezə]	[du'kezə]
10	[du'kezə]	[du'kesə]	[du'kezə]	[du'kesə]	[du'kezə]	[du'kezə]	[du'kezə]
alcaldessa	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðesə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]
11	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðesə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðesə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]

raresa	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]
0	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]
deessa	[de'ezə]	[də'ezə]	[de'ezə]	[de'ezə]	[də'esə]	[də'ezə]	[də'ezə]
9	[də'ezə]	[də'esə]	[də'ezə]	[də'esə]	[də'ezə]	[də'ezə]	[də'ezə]
abadessa	[əβə'dezə]	[əβə'dezə]	[əβə'dezə]	[əβə'dezə]	[əβə'desə]	[əβə'dezə]	[əβə'dezə]
10	[əβə'dezə]	[əβə'd'esə]	[əβə'dezə]	[əβə'd'esə]	[əβə'd'esə]	[əβə'dezə]	[əβə'd'ezə]
metgessa	[mə dʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]
12	[mədʒ'ezə]	[medʒ'esə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'esə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]	[mədʒ'ezə]
hostessa	[us'tezə]	[us'tezə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tezə]
3	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]	[us'tesə]
altesa	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]
0	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tesə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]	[əl'tezə]
tristesia	[tris'tezə]	[tristezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]
0	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]	[tris'tezə]
marquesa	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]
0	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]

7.2. Paraules acabes en –sitat/-citat

En el segon grup de paraules, *seriositat* i *publicitat* són dues paraules que van pronunciar de la mateixa manera tant a la primera part de l'enquesta com a la segona. Van empijorar la pronúncia, però, dos parlants en la pronúncia del mot *velocitat* i un parlant amb el mot *obesitat* i un parlant amb el mot *caducitat*.

	parlants 1 i 8	parlants 2 i 9	parlants 3 i 10	parlants 4 i 11	parlants 5 i 12	parlants 6 i 13	parlants 7 i 14
seriositat	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
0	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
velocitat	[bəluzi'tat]	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]
3	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]
publicitat	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
0	[pupblisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
obesitat	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəsi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
1	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
caducitat	[kəðusi'tat]	[kəðuzi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]
1	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]

7.3. Paraules acabes en –ssió/sió

Els mots on podem veure una millora en la pronúncia en la segona part de l'enquesta respecte la primera part són *pressió*, *impressió*, *agressiu* i *lesió*, que millora un parlant. En el mot *expressió* van millorar dos parlants i en el mot *discussions*, tres. Va empitjorar la pronúncia d'un parlant en el mot *inadmissible* i de cinc en la pronúncia del mot *dimissió*. Per últim, en els mots *adhesiva*, *explosió*, *missió*, *infusions*, *sessió* i *divisions* es van mantenir les pronúncies.

11	[ðiskuzi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskuzi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskuzi'ons]	[ðiskuzi'ons]
expressió	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
12	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəsi'o]	[əksprəsi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
missió	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
0	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
infusions	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
0	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
lesió	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
0	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
sessió	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
0	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
divisions	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]
0	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]

7.4. Paraules que contenen la x

Èxit va ser l'únic mot que no va variar en la pronúncia, mentre que els mots *lèxic*, *sintaxi* i *Mèxic* van obtenir un empitjorament en la pronúncia de quatre, dos i un parlants, respectivament.

anestèsia	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]
8	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]
entusiasme	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]
8	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]
dissol	[di'zɔl]	[di'sɔl]	[di'zɔl]	[di'zɔl]	[di'sɔl]	[dizɔl]	[ði'zɔl]
9	[ði'zɔləŋ]	[ði'sɔl]	[ði'zɔl]	[ði'sɔl]	[ði'sɔl]	[ði'zɔl]	[ði'zɔl]
crisi	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krisi]
0	['krizis]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizi]	['krizis]
meduses	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]
0	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]
fòssils	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔzils]	['fɔsils]
0	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]	['fɔsils]
oasi	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azis]
0	[u'azis]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[o'azi]	[o'azis]
sobredosi	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]	[soβrə'dɔzi]
0	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]	[sobrə'dɔzi]
Àsia	['aziə]	['asiə]	['asiə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]
4	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['asiə]	['asiə]
casos	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]
0	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]	['kazuɐ]
disseny	[di'zɛŋ]	[di'zɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'zɛŋ]
6	[di'zɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'zɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'zɛŋ]
fusibles	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'sibləs]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]
4	[fu'siblə]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'sibləs]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]

8. Comparació llegits i no llegits

Es pot afirmar en global que la disponibilitat de la forma gràfica no millora en general la pronúncia. El que sí que s'observa en alguns mots és una vacil·lació en els parlants que fan un esforç per aprofitar adequadament la nova informació disponible. Aquesta voluntat no s'aprecia en tots els parlants, i n'hi ha que mantenen sistemàticament la pronúncia que havien fet sense la lectura. El mateix és cert respecte d'alguns mots, que es resisteixen al canvi malgrat l'evidència d'una pronúncia errònia que es dedueix de la grafia. En conclusió, la grafia no contribueix a millorar la pronúncia i fins i tot accentua la confusió general que domina en aquest àmbit. Sí que he observat que a l'inici de l'enquesta alguns parlants tendien a llegir acuradament els mots i s'esforçaven per pronunciar-los adequadament, però aquesta actitud es relaxava a mesura que avançava l'enquesta. Es pot afirmar per tant que la grafia no ajuda a la pronúncia, i difícilment la pronúncia pot ajudar a la grafia si, com hem observat, presenta nombroses alternances i dubtes en l'actuació dels parlants. En aquest context, potser es donen les condicions per a una desaparició progressiva de la distinció en alguns contextos.

9. Bibliografia i Webgrafia

RECASENS VIVES, Daniel. *Fonètica descriptiva del català*. Assaig de la caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX. Barcelona, 1996.

RECASENS VIVES, Daniel. *Fonètica descriptiva del català*. Barcelona, 1991.

COLON, G. (1970): "Sobre el funcionament de les sibilants en el català de Castelló", *Phonétique et Phonologie. Mélanges offerts à M. Georges Straka*. Lió-Estrasburg. Vol. 1, p. 43-51.

CASTELLANOS, Josep-Anton. *Manual de pronunciació*. Eumo Editorial.

MASCARÓ, Joan. *Morfologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1985.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana.

<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000072.pdf>

Converses Filològiques, Pompeu Fabra. http://publicacions.iec.cat/PopulaFitxa.do?moduleName=novetats_editorials&subModuleName=darreres_novetats&idCatalogacio=12908

Converses Filològiques comentades.

<http://traductica.upf.es/cav/CONFIL2.HTM>

Institut d'estudis catalans, presentació de la versió electrònica de la gramàtica de la llengua catalana.

<http://www.iecat.net/institucio/seccions/filologica/gramatica/>

10. Annexos

10.1. Corpus de la pronúncia

paraula	pronúncia normativa	pronúncies possibles	frase marc
duquessa	s	s z	Van venir el duc i la <i>duquessa</i> .
alcaldessa	s	s z	Aviat elegiran alcalde o <i>alcaldessa</i> .
seriositat	z	z s	No era moment de fer broma, ens ho va dir amb molta <i>seriositat</i> .
masia	z	z s	Són cases de pagès tant el mas com la <i>masia</i> .
rareza	z	z s	El tret característic d'una persona rara és la <i>rareza</i> .
anestèsia	z	z s	Per operar-te t'adormen amb <i>anestèsia</i> .
entusiasme	z	z s	Li apassiona cantar, per això mostra tant <i>entusiasme</i> .
pressió	s	s z	Té molt estrès perquè treballa sota <i>pressió</i> .
dissol	s	s z	El sucre, a l'aigua, es <i>dissol</i> .
deessa	s	s z	Afrodita és una <i>deessa</i> .
adhesiva	z	z s	El cel·lo és una cinta <i>adhesiva</i> .
abadessa	s	s z	Als monestirs mana l'abat o l' <i>abadessa</i> .
crisi	z	z s	Hi ha més atur per culpa de la <i>crisi</i> .

meduses	z	z s	Han posat la bandera vermella perquè a la platja hi ha moltes <i>meduses</i> .
velocitat	s	z s	Aquest cotxe té molts cavalls, pot arribar molt ràpid a una gran <i>velocitat</i> .
impressió	s	s z	Una persona elegant causa molt bona <i>impressió</i> .
inadmissible	s	s z	Quan una situació no es pot admetre és una situació <i>inadmissible</i> .
fòssils	s	s z	Les restes de cargols transformats en pedra les anomenem <i>fòssils</i> .
metgessa	s	s z	Anem a la consulta del metge o de la <i>metgessa</i> .
oasi	s	s z	L'únic lloc on hi ha aigua i vegetació al desert és a l' <i>oasi</i> .
hostessa	s	s z	Les sortides d'emergència de l'avió ens les va indicar l' <i>hostessa</i> .
sobredosi	z	z s	Els addictes a l'heroïna sovint moren per <i>sobredosi</i> .
Àsia	z	z s	Egipte és a Àfrica i la Xina és a <i>Àsia</i> .
publicitat	s	z s	Per poder vendre el producte fan anuncis de <i>publicitat</i> .
casos	z	z s	El plural de cas és <i>casos</i> .
disseny	s	s z	Estudia interiorisme perquè li agrada molt el disseny d' <i>interiors</i> .
fusibles	z	z s	Si hi ha un curt circuit es fonen els <i>fusibles</i> .
lèxic	ks	ks gz	El conjunt de mots d'una llengua és el <i>lèxic</i> .
dimissió	s	z s	Si vol dimitir que presenti la <i>dimissió</i> .
sintaxi	ks	ks gz	Les funcions sintàctiques les estudia la <i>sintaxi</i> .
fases	z	z s	La lluna va canviant. Té quatre <i>fases</i> .
altesa	z	z s	Si ens dirigim al rei el tractem de <i>majestat</i> i al príncep d' <i>altesa</i> .
explosió	z	z s	El Big Bang va ser una gran <i>explosió</i> .

agressiu	s	s z	Quan s'enfada té un comportament molt violent i es mostra <i>agressiu</i> .
discussions	s	s z	Amb la mare, quan es tracta d'ajudar a casa, sempre hi ha <i>discussions</i> .
episodis	z	z s	Les temporades d'una sèrie es divideixen en capítols o <i>episodis</i> .
caselles	z	z s	En aquest imprès, s'han d'omplir totes les <i>caselles</i> .
tristesia	z	z s	L'estat d'una persona trista és la <i>tristesia</i> .
anàlisis	z	z s	Va anar a l'hospital a recollir el resultat de les <i>anàlisis</i> .
paisatges	z	z s	Li agrada molt la natura, per això fa dibuixos de <i>paisatges</i> .
dossier	s	s z	El professor ens ha imprès i enquadernat el <i>dossier</i> .
expressió	s	s z	El dret a dir el que penses és la llibertat <i>d'expressió</i> .
missió	s	s z	Va dir que convertir els infidels era la seva <i>missió</i> .
infusions	z	z s	La planta del te i de la camamilla serveixen per fer <i>infusions</i> .
lesió	z	z s	No podrà tornar a jugar a futbol per culpa de la <i>lesió</i> al genoll.
Brussel·les	s	s z	La capital de Bèlgica és <i>Brussel·les</i> .
sessió	s	s z	Si volem anar a mirar la pel·lícula al cinema hem d'anar a la primera <i>sessió</i> .
hipòtesis	z	z s	Abans de fer les conclusions hem de fer les <i>hipòtesis</i> .
Mèxic	ks	ks gz	Els <i>tacos</i> , el <i>tequila</i> i els <i>mariachis</i> són típics de <i>Mèxic</i> .
obesitat	z	z s	És massa gras i no es pot moure per culpa de <i>l'obesitat</i> .
caducitat	s	s z	Abans de menjar-te el iogurt mira la data de <i>caducitat</i> .
divisions	z	z s	A primària vam aprendre multiplicacions i <i>divisions</i> .
marquesa	z	z	Van venir el marquès i la <i>marquesa</i> .

		s	
èxit	gz	gz ks	El primer <i>CD</i> del cantant va ser un gran <i>èxit</i> .

altesa	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]
explosió	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]
agressiu	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]
discussions	[diskuzi'ons]	[diskusi'ons]	[diskusi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]
pisodis	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]	[əpi'zəðis]
caselles	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛiəs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]
tristesia	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]
anàlisis	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪ]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]
paisatges	[pəi'sadzə]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pai'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pə'zadzəs]	[pəi'sadzəs]
dossier	[dusi'e]	[dusi'e]	[dosi'e]	[duzi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]
expressió	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[eksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
missió	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
infusions	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
lesió	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
Brussel·les	[bru'sɛləs]	[bru'sɛləs]	[bru'sɛləs]	[bru'zɛləs]	[bru'sɛləs]	[bru'zɛləs]	[bru'zɛləs]
sessió	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
hipòtesis	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪ]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]	[ip'ətəzɪs]
Mèxic	[m'ɛksɪk]	[m'ɛgzɪk]	[m'ɛgzɪk]	[m'ɛgzɪk]	[m'ɛgzɪk]	[m'ɛgzɪk]	[m'ɛgzɪk]
obesitat	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
caducitat	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]
divisions	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]
marquesa	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]
èxit	['ɛksɪt]	['ɛgzɪt]	['ɛgzɪt]	['ɛgzɪt]	['ɛgzɪt]	['ɛgzɪt]	['ɛgzɪt]

	parlant 8	parlant 9	parlant 10	parlant 11	parlant 12	parlant 13	parlant 14
duquessa	[du'kezə]	[du'kesə]	[du'kesə]	[du'kesə]	[du'kezə]	[du'kezə]	[du'kezə]
alcaldessa	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðesə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]	[əlkəl'ðezə]
seriositat	[səriə'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
masia	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]
rarsa	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]
anestèsia	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]
entusiasme	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]
pressió	[prəzi'o]	[prəsi'o]	[prəzi'o]	[prəsi'o]	[prəzi'o]	[prəzi'o]	[prəzi'o]

hostessa	[us'tɛzə]	[us'tɛzə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛzə]
sobredosi	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]	[soβrə'ðɔzi]
Àsia	['aziə]	['asiə]	['asiə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]
publicitat	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
casos	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]	['kazu]
disseny	[di'zɛɲ]	[di'zɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'sɛɲ]	[di'zɛɲ]
fusibles	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'sibləs]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]
lèxic	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]
dimissió	[dimizi'o]	[dimizi'o]	[dimizi'o]	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]	[dimisi'o]
sintaxi	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'tagzi]	[sin'tagzi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]
fases	['fazəs]	['fazəs]	['fazəs]	['fazəs]	['fazəs]	['fazəs]	['fazəs]
altesa	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]
explosió	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]
agressiu	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]
discussions	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]	[diskuzi'ons]
episodis	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]	[əpi'zɔðis]
caselles	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]	[kə'zɛləs]
tristesa	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]	[tris'tɛzə]
anàlisi	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]	[ə'nalɪzɪs]
paisatges	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]	[pəi'zadzəs]
dossier	[dosi'e]	[duzi'e]	[dozi'e]	[dusi'e]	[dosi'e]	[dosi'e]	[dosi'er]
expressió	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]	[əksprəzi'o]
missió	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]	[misi'o]
infusions	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]	[infuzi'ons]
lesió	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]	[ləzi'o]
Brussel·les	[bru'zɛləs]	[bru'zɛləs]	[bru'sɛləs]	[bru'zɛləs]	[bru'sɛləs]	[bru'zɛləs]	[bru'zɛləs]
sessió	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]	[səsi'o]
hipòtesis	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]	[ip'ɔtəzɪs]
Mèxic	[m'ɛksik]	[m'ɛgzik]	[m'ɛgzik]	[m'ɛgzik]	[m'ɛgzik]	[m'ɛgzik]	[m'ɛgzik]
obesitat	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəsi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]	[uβəzi'tat]
caducitat	[kəðusi'tat]	[kəðuzi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]	[kəðusi'tat]
divisions	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]	[diβizi'ons]
marquesa	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]	[mər'kezə]
èxit	['ɛksit]	['ɛgzit]	['ɛgzit]	['ɛgzit]	['ɛgzit]	['ɛgzit]	['ɛgzit]
	parlant 8	parlant 9	parlant 10	parlant 11	parlant 12	parlant 13	parlant 14

duquessa	[du'kɛzə]	[du'kɛsə]	[du'kɛzə]	[du'kɛsə]	[du'kɛzə]	[du'kɛzə]	[du'kɛzə]
alcaldessa	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛsə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛsə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]	[əlkəl'ðɛzə]
seriositat	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]	[səriuzi'tat]
masia	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]	[mə'ziə]
rarsa	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]	[rə'rezə]
anestèsia	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛziə]	[ənəs'tɛsiə]	[ənəs'tɛsiə]
entusiasme	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'ziasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]	[əntu'siasmə]
pressió	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]	[prəsi'o]
dissol	[ði'zələn]	[ði'səl]	[ði'zəl]	[ði'səl]	[ði'səl]	[ði'zəl]	[ði'zəl]
deessa	[ðə'ɛzə]	[ðə'ɛsə]	[ðə'ɛzə]	[ðə'ɛsə]	[ðə'ɛzə]	[ðə'ɛzə]	[ðə'ɛzə]
adhesiva	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]	[ədðə'ziβə]
abadessa	[əβə'ðɛzə]	[əβəð'ɛsə]	[əβə'ðɛzə]	[əβə'ðɛsə]	[əβəð'ɛsə]	[əβə'ðɛzə]	[əβəð'ɛzə]
crisi	['kri:zi]	['kri:zi]	['kri:zi]	['kri:zi]	['kri:zi]	['kri:zi]	['kri:zi]
meduses	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]	[mə'duzəs]
velocitat	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəluzi'tat]	[bəlusi'tat]	[bəlusi'tat]
impressió	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]	[imprəsi'o]
inadmissible	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'ziblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'siblə]	[inədmi'ziblə]
fòssils	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]	['fɔ:sils]
metgessa	[mədʒ'ɛzə]	[medʒ'ɛsə]	[mədʒ'ɛzə]	[mədʒ'ɛsə]	[mədʒ'ɛzə]	[mədʒ'ɛzə]	[mədʒ'ɛzə]
oasi	[u'azis]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[u'azi]	[o'azi]	[o'azis]
hostessa	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]	[us'tɛsə]
sobredosi	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]	[sobrə'ðɔ:zi]
Àsia	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['aziə]	['asiə]	['asiə]
publicitat	[pupblisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]	[publisi'tat]
casos	['kazu:s]	['kazu:s]	['kazu:s]	['kazu:s]	['kazu:s]	['kazu:s]	['kazu:s]
disseny	[di'zɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'zɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'sɛŋ]	[di'zɛŋ]
fusibles	[fu'siblə]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'zibləs]	[fu'sibləs]	[fu'sibləs]	[fu'zibləs]
lèxic	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['lɛgzik]	['ləksik]	['ləksik]
dimissió	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]	[dimisi'o]	[dimisi'o]	[dimizi'o]	[dimizi'o]
sintaxi	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]	[sin'tagzi]	[sin'tagzi]	[sin'taksi]	[sin'taksi]
fases	['fazes]	['fazes]	['fazes]	['fazəs]	['fazəs]	['fazes]	['fazes]
altesa	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛsə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]	[əl'tɛzə]
explosió	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]	[əkspluzi'o]
agressiu	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'ziu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'siu]	[əɣrə'ziu]
discussions	[ðiskuzi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskuzi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskusi'ons]	[ðiskuzi'ons]	[ðiskuzi'ons]

10.4. Gravacions

S'inclouen les gravacions dels qüestionaris realitzats per recollir dades sobre la pronúncia de les esses.

Hi ha dues gravacions per parlant, vint-i-vuit gravacions en total. La primera gravació de cada parlant és l'enquesta realitzada amb l'objectiu que pronunciessin la paraula que desitjàvem sense cap ajudant visual o auditiva. La segona gravació de cada parlant és la pronúncia de la frase que conté la paraula desitjada, i per tant, podien veure el mot escrit.

L'ordre de les gravacions en el disc és la inversa de com es va fer.: Se sent el primer parlant llegint les frases marc, és a dir, la segona part de l'enquesta i després la gravació de l'enquesta quan el parlant no veia escrita la paraula. Amb la resta de parlants se segueix l'ordre en què es va fer.

ÍNDEX

1. Presentació del treball	4
2. La pronúncia de les consonants sibilants alveolars	5
3. La pronúncia normativa	7
4. Les possibles causes de les alternances	9
4. 1. Factors que contribueixen a la confusió	
4.1.1. Multiplicitat de grafies	
4.1.2. Introducció de cultismes a través del castellà	
4.1.3. Analogia morfològica	
4.2. Factors que afavoreixen la realització sorda	
4.2.1. L'ensordiment de base fonètica	
4.2.2. Castellanismes	
4.3. Factors que afavoreixen la realització sonora	
4.3.1. Ultracorrecció	
4.3.2. La sonorització de base fonètica	
5. Estudi de casos	18
5.1. Metodologia	
6. Anàlisi dels mots pronunciats sense lectura	24
6.1. Paraules acabades en -essa/-esa	
6.2. Paraules acabades en -sitat/-ciat	
6.3. Paraules acabes en -ssió/-sió	
6.4. Paraules que contenen la x	

6.5. Paraules dividides entre sordes i sonores	
7. Anàlisi dels mots pronunciats amb lectura	34
7.1. Paraules acabades en -essa/-esa	
7.2. Paraules acabes en –sitat/-ciat	
7.3. Paraules acabes en –ssió/sió	
7.4. Paraules que contenen la x	
7.5. Paraules dividides entre sordes i sonores	
8. Comparació llegits i no llegits	42
9. Bibliografia i Webgrafia	43
10. Annexos	44
10.1. Corpus de la pronúncia	
10.2. Taula de pronúncies (frase marc)	
10.3. Taula de pronúncies (llegint)	
10.4. Gravacions	